

Pers en Voorlichting

Hof van Justitie van de Europese Unie

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 36/14

Luxemburg, 18 maart 2014

Arresten in de zaken C-167/12 C. D. / S. T.
en C-363/12 Z. / A Government Department and the Board of Management
of a Community School

Het Unierecht vereist niet dat een wensmoeder die een kind heeft gekregen dankzij een draagmoederschapsovereenkomst, recht heeft op bevallingsverlof of een gelijkwaardig verlof

Daar de richtlijn betreffende zwangere werkneemsters enkel bepaalde minimumbeschermingsvereisten geeft, staat het de lidstaten vrij voor wensmoeders gunstigere voorschriften vast te stellen

D., die werkneemster is in een ziekenhuis in het Verenigd Koninkrijk, en Z., die als onderwijzeres werkzaam is in Ierland, hebben beiden gebruik gemaakt van draagmoeders om een kind te krijgen.

D. heeft een draagmoederschapsovereenkomst gesloten overeenkomstig het Britse recht. Het kind is verwekt met het sperma van haar partner en de eicel van een andere vrouw. Enkele maanden na de geboorte heeft een Brits gerecht, met instemming van de draagmoeder, aan D. en haar partner de permanente en volledige ouderlijke macht over het kind verleend overeenkomstig de Britse regeling inzake het draagmoederschap.

Z. heeft een zeldzame aandoening waardoor zij, hoewel haar eierstokken gezond zijn en zij voor het overige vruchtbaar is, geen baarmoeder heeft en dus niet zwanger kan worden. Haar echtgenoot en zij hebben een kind gekregen dankzij een overeenkomst met een draagmoeder in Californië. Het kind is genetisch gezien een kind van het echtpaar en de identiteit van de draagmoeder wordt niet vermeld op de Amerikaanse geboorteakte. Volgens Californisch recht zijn Z. en haar echtgenoot de ouders van het kind.

Beide vrouwen hebben betaald verlof aangevraagd, gelijkwaardig aan bevallings- of adoptieverlof. Deze aanvragen zijn afgewezen op grond dat D. en Z. nooit zwanger zijn geweest en er geen sprake is van adoptie van de kinderen door de ouders.

De nationale gerechten waarbij de twee wensmoeders beroep hebben ingesteld, wensen te vernemen of een dergelijke weigering in strijd is met de richtlijn betreffende zwangere werkneemsters¹ en of die weigering discriminatie op grond van geslacht of handicap vormt (welke vormen van discriminatie zijn verboden bij respectievelijk richtlijn 2006/54/EG² en richtlijn 2000/78/EG³).

In de arresten van heden antwoordt het Hof dat **het Unierecht voor wensmoeders niet voorziet in een betaald verlof dat gelijkwaardig is aan bevallings- of adoptieverlof.**

¹ Richtlijn 92/85/EEG van de Raad van 19 oktober 1992 inzake de tenuitvoerlegging van maatregelen ter bevordering van de verbetering van de veiligheid en de gezondheid op het werk van werkneemsters tijdens de zwangerschap, na de bevalling en tijdens de lactatie (tiende bijzondere richtlijn in de zin van artikel 16, lid 1, van richtlijn 89/391/EEG) (PB L 348, blz. 1).

² Richtlijn 2006/54/EG van het Europees Parlement en de Raad van 5 juli 2006 betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke kansen en gelijke behandeling van mannen en vrouwen in arbeid en beroep (herschikking) (PB L 204, blz. 23).

³ Richtlijn 2000/78/EG van de Raad van 27 november 2000 tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep (PB L 303, blz. 16).

Wat **richtlijn 92/85/EEG betreffende zwangere werkneemsters** betreft, brengt het Hof in herinnering dat deze tot doel heeft de verbetering van de veiligheid en de gezondheid op het werk van werkneemsters tijdens de zwangerschap, na de bevalling en tijdens de lactatie, te bevorderen. In deze richtlijn verwijst de bepaling betreffende zwangerschaps- en bevallingsverlof uitdrukkelijk naar de bevalling. Deze bepaling heeft tot doel de moeder te beschermen in de uit de zwangerschap voortvloeiende bijzonder kwetsbare situatie. Het Hof voegt daaraan toe dat het zwangerschaps- en bevallingsverlof er weliswaar tevens toe dient de bijzondere relatie tussen moeder en kind te beschermen, doch dat dit doel enkel de periode na de „zwangerschap en de bevalling” betreft. Daaruit volgt dat **de toekenning van zwangerschaps- en bevallingsverlof op basis van deze richtlijn veronderstelt dat de betrokken werkneemster zwanger is geweest en van het kind is bevallen. Derhalve valt een wensmoeder** die om een kind te krijgen gebruik heeft gemaakt van een draagmoeder, **niet binnen de werkingssfeer van die richtlijn**, ook niet wanneer zij het kind na de geboorte eventueel borstvoeding geeft of het daadwerkelijk borstvoeding geeft. Bijgevolg zijn de lidstaten op basis van de richtlijn niet gehouden om aan een dergelijke werkneemster een recht op bevallingsverlof toe te kennen.

Niettemin voegt het Hof daaraan toe dat die richtlijn beoogt bepaalde minimumvereisten vast te stellen op het gebied van de bescherming van zwangere werkneemsters, zodat het de lidstaten vrij staat gunstigere voorschriften toe te passen voor wensmoeders.

Met betrekking tot **richtlijn 2006/54/EG** betreffende de gelijke behandeling van mannen en vrouwen in de arbeid stelt het Hof vast dat **een weigering om bevallingsverlof toe te kennen aan een wensmoeder geen discriminatie op grond van geslacht vormt** omdat de wensvader evenmin recht heeft op een dergelijk verlof en de weigering vrouwelijke werknemers in vergelijking met mannelijke werknemers niet bijzonder benadeelt.

Bovendien valt de **weigering om een aan adoptieverlof gelijkwaardig betaald verlof toe te kennen, niet binnen de werkingssfeer van de richtlijn inzake gelijke behandeling**. Deze richtlijn laat de lidstaten de vrijheid te kiezen om al dan niet een adoptieverlof toe te kennen. Zij bepaalt enkel dat de betrokken werkneemsters, wanneer een dergelijk verlof is toegekend, beschermd moeten worden tegen ontslag en het recht hebben naar hun baan of naar een gelijkwaardige functie terug te keren.

Wat ten slotte **richtlijn 2000/78/EG** betreft, die elke discriminatie in arbeid en beroep op grond van handicap verbiedt, oordeelt het Hof dat niet valt te betwisten dat het feit dat een vrouw geen kind kan voortbrengen, voor haar een bron van groot lijden kan zijn. **Het begrip „handicap”** in de zin van deze richtlijn **veronderstelt echter dat de beperking van de persoon**, in wisselwerking met diverse drempels, **de betrokkene kan beletten volledig, daadwerkelijk** en op voet van gelijkheid met andere werknemers **aan het beroepsleven deel te nemen**.

In beginsel belet het feit dat zij niet op gebruikelijke wijze een kind kan krijgen, op zich een wensmoeder niet om toegang te hebben tot arbeid, te werken of carrière te maken.

Dat iemand geen kind kan krijgen vormt volgens het Hof dus geen „handicap” in de zin van richtlijn 2000/78, zodat deze richtlijn niet van toepassing is in een situatie als aan de orde in het hoofdgeding.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar via "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106